

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår ref:
24/11900-10

Deres ref:

Dato:
19.12.2024

Oppdragsbrev om forvaltning av driftstilskudd til fagskoler i 2025

Tilskudd til fylkeskommunen

Innledning

Vi viser til Stortingets behandling av statsbudsjettet 2025. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse, heretter direktoratet, følger opp budsjettvedtak fra Stortinget for 2025, datert 18. desember 2024, gjennom dette oppdragsbrevet.

Brevet gjelder oppdrag av politikkområde:

Programkategori	Bevilgning
07.40 Høyere yrkesfaglig utdanning	1 570 090

Direktoratet vil utbetale midlene for programkategori i to omganger, i januar og i juli. Fylkeskommunen må følge bestemmelsene i dette oppdragsbrevet. Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger blir formidlet gjennom supplerende oppdragsbrev i løpet av året.

Innhold:

Innhold

Innledning.....	1
Innhold:	2
Programkategori 07.40 Høyere yrkesfaglig utdanning	3
1. Mål og forventninger for høyere yrkesfaglig utdanning	3
2. Mål og kriterier til fylkeskommunens innsats for forvaltning av driftstilskudd til fagskoler.....	4
2.1 Mål for driftstilskuddet til fagskoler	4
2.2 Kriterier for tilskuddsordningen for driftsmidler til høyere yrkesfaglig utdanning	4
2.2.1 Tilskuddsbrev til fagskoler	5
2.3 Kriterier for Driftsmidler til studieplasser i høyere yrkesfaglig utdanning – Industrifagskolen 2024.....	6
2.4 Rapportering og evaluering av måloppnåelse.....	6
3. Driftstilskudd til fagskoler i 2025.....	7
3.1 Budsjettvedtak kap. 240 post 60	7
3.2 Tilskudd til nye studieplasser 2025	8
3.3 Midler via ordningen Industrifagskolen 2025.....	8
3.4 Utbetaling.....	9
3.5 Kontroll og oppfølging	9
4. Frister til fylkeskommunen for oppdraget	10
5. Avslutning	10

Programkategori 07.40 Høyere yrkesfaglig utdanning

1. Mål og forventninger for høyere yrkesfaglig utdanning

Fylkeskommunene skal sørge for at det tilbys høyere yrkesfaglig utdanning i samsvar med behovet for kompetanse lokalt, regionalt og nasjonalt, jf. lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) § 3. Regjeringen har store ambisjoner for høyere yrkesfaglig utdanning. Fagskolene står sentralt i å sikre livslang læring og tilgang til utdanning i hele landet, gjennom å tilby praktiske utdanninger av høy kvalitet. Regjeringen vil at flere skal ta høyere yrkesfaglig utdanning og for 2025 har Stortinget har bevilget midler til 1000 nye studieplasser, hvorav 900 er fordelt mellom fylkeskommunene i en egen prosess¹, og 100 av de nye studieplassene er fordelt til utdanningstilbud gjennom ordningen Industrifagskolen.

Ambisjoner og mål for høyere yrkesfaglig utdanning tar utgangspunkt i at det er en sektor med stor variasjon som sammen gir viktig kompetanse for samfunnet. Fagskolene skal bidra til et kompetanseintensivt arbeidsliv gjennom faglig påfyll for dem som allerede er i arbeid, og tilby utdanning for de som har behov for mer arbeidsrettet utdanning etter videregående opplæring. Denne egenarten til fagskolene blir viktig også i fremtiden. Det er viktig at kapasitetsveksten ikke går på bekostning av kvaliteten i utdanningene.

Fagskolene er en sentral samfunnsaktør i møte med de store endringene som drives frem av teknologisk utvikling, grønn omstilling og den demografiske utviklingen. Av denne grunn har Stortinget bestemt at tekniske fag, helsefag og utdanninger av betydning for det grønne skiftet skal prioriteres ved fordeling av nye studieplasser.

Kompetansebehovsutvalget peker på at behovet for den praksisnære høyere yrkesfaglige utdanningen er stort, og trolig økende². Utvalget peker også på variasjoner i arbeidslivsrelevans mellom ulike typer utdanningstilbud, noe som er sentralt med tanke på videre vekst og kvalitet. Høyere yrkesfaglig utdanning er, og skal være, utviklet i nært samarbeid med arbeidslivet, og gi en yrkesrettet utdanning. Det er viktig at fylkeskommunene forvalter driftsmidlene til høyere yrkesfaglig utdanning på en måte som underbygger dette samfunnsoppdraget.

I mars 2023 publiserte Deloitte på oppdrag fra HK-dir [«Evaluering av fagskolemeldingen. Måloppnåelse og virkninger av tiltak i fagskolemeldingen – sluttrapport»](#). I rapporten presenterer Deloitte sin evaluering av innføringen og virkningen av tiltakene i Meld. St. 9 (2016–2017) *Fagfolk for fremtiden*. Sluttrapporten viser til økt kvalitet, økt synlighet, økt attraktivitet og et styrket kunnskapsgrunnlag innenfor høyere yrkesfaglig utdanning. Samtidig peker evalueringen på flere vesentlige utfordringer som det er viktig å ta tak i fremover. En sentral utfordring er fylkeskommunenes forvaltning av høyere yrkesfaglig utdanning, der Deloitte peker på flere utfordringer. I lys av dette vil HK-dir minne om at det

¹ Ref. brev fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) til fylkeskommunene, datert 7. oktober 2024.

² Kompetansebehovsutvalget | Temarapport 1/2022 *Fremtidige kompetansebehov: Høyere yrkesfaglig utdanning for et arbeidsliv i endring* - <https://www.kompetansebehovsutvalget.no/uploads/n0bpygpN/KBU-temarapport-2022.pdf>

gjennom heftet Orientering om tilskuddsordningen for driftsmidler til fagskoler i 2025, kapittel 2.2.4, gis anledning til å bruke noe av tilskuddet til å administrere midlene. God kvalitet på forvaltningen er viktig for utviklingen av sektoren.

2. Mål og kriterier til fylkeskommunens innsats for forvaltning av driftstilskudd til fagskoler

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) forvalter midlene i kapittel. 240, post 60 *Driftstilskudd til fagskoler* i statsbudsjettet. Denne posten deles inn i to ordninger: Tilskuddsordning for driftsmidler til høyere yrkesfaglig utdanning og Driftsmidler til studieplasser i høyere yrkesfaglig utdanning – Industrifagskolen 2025.

2.1 Mål for driftstilskudd til fagskoler

Driftstilskudd til fagskoler skal stimulere til god kvalitet og gjennomføring i høyere yrkesfaglig utdanning. Tilskuddet skal også bidra til å dekke kompetansebehovene i samfunnet. Mer informasjon om tilskuddsordningen for driftsmidler til fagskoler ligger i orienteringshefte vedlagt oppdragsbrev. Stortinget har fastsatt fire mål for driftstilskuddet til fagskoler, jf. Statsbudsjettet for 2025, Prop. 1 S (2024–2025). Fylkeskommunene må viderefremde målene i tilskuddsbrev til fagskolene:

- *Høy kvalitet i høyere yrkesfaglig utdanning*
- *Relevant høyere yrkesfaglig utdanning som svarer på kompetansebehovene i arbeidslivet*
- *God tilgang til høyere yrkesfaglig utdanning i hele landet*
- *Effektiv og veldrevet fagskolesektor*

2.2 Kriterier for tilskuddsordningen for driftsmidler til høyere yrkesfaglig utdanning

Direktoratet fordeler et driftstilskudd til fylkeskommunene, som tildeler tilskudd videre til offentlige og private fagskoler i eget fylke i tråd med retningslinjene for ordningen³. Det er fylkeskommunene som vedtar hvilke prinsipper som skal legges til grunn for fordelingen av tilskudd, men de overordnede målene med driftsmidlene fastsatt i statsbudsjettet skal være førende. Tilskuddet til fagskolene skal komme studentene til gode og benyttes til utdanninger som er akkreditert av fagskolen selv, eller av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning (NOKUT).

Fylkeskommunene skal sørge for at det tilbys høyere yrkesfaglig utdanning i samsvar med kompetansebehov lokalt, regionalt og nasjonalt. Det nasjonale

³ Retningslinjer for tilskudd til drift av fagskoler. Kan lastes ned på HK-dir sine nettsider: <https://hkdir.no/hoyere-yrkesfaglig-utdanning/driftsmidler-til-hoyere-yrkesfaglig-utdanning>

ansvaret innebærer at fylkeskommunene skal se utdanningstilbudene i sammenheng på tvers av fylkene, og direktoratet vil bidra til en slik koordinering. Fylkeskommunen tildeler tilskudd til fagskoler med studiested i fylket og til fagskoler med nettbaserte utdanningstilbud (med eller uten samling) med kontoradresse i fylket. Nettbaserte utdanninger med samlinger finansieres i utgangspunktet av fylkeskommunen der fagskolen har kontoradresse, men det kan også finansieres av fylkeskommunen der samlingene finner sted, så lenge fylkeskommunene sikrer seg mot dobbeltfinansiering gjennom aktivt samarbeid. Fagskoler med studiested/kontoradresse i flere fylker kan derfor bli finansiert av flere fylkeskommuner. Fagskolene har selv et ansvar for å unngå dobbeltfinansiering.

Det er ikke nødvendig med en særskilt søknad fra fylkeskommunene for at driftstilskuddet skal videreføres, men fylkeskommunene må orientere HK-dir dersom det planlegges vesentlige endringer i utdanningstilbudet i fylket.

2.2.1 Tilskuddsbrev til fagskoler

Tilskuddsbrev fra fylkeskommunen til fagskolene og påfølgende brev om utbetalinger av tilskudd skal sendes med kopi til HK-dir (post@hkdir.no). Tilskuddsbrev til private fagskoler skal i tillegg sendes med kopi til NOKUT (postmottak@nokut.no).

Fylkeskommunene må videreformidle kravet om rapportering i tilskuddsbrev til fagskoler som får tildelt midler. I tillegg ber vi om at tilskuddsbrev videreformidler krav om at fagskolene skal levere oppdatert og utfyllende informasjon om utdanningstilbudet til Utdanning.no, via selvbetjent import eller partnerløsning. Informasjonen oppdateres når det er nødvendig, og avpubliseres når tilbudet ikke lenger gjelder. Informasjon om hvordan dette gjøres ligger på <https://utdanning.no/partner>

Informasjonen om utdanningstilbud skal som et minimum inneholde navn på tilbudet, søknadsfrist, beskrivelse av tilbudet, studieform (om det er nettbasert, samlingsbasert, stedbasert), studietempo (heltid/deltid og antall semester), nivå/studiepoeng, studiested, korrekt NUS-kode og url til den siden på lærestedet/fagskolens nettside der man kan lese mer om tilbudet.

For at studenter skal ha tilgang til relevant informasjon før søknadsfristen, bør informasjon om utdanningstilbudene oppdateres før jul hvert år, og senest 1. februar.

Følgende kontaktperson i Utdanning.no kan videreformidles til fagskolene: evita.bergstad@hkdir.no

2.3 Kriterier for Driftsmidler til studieplasser i høyere yrkesfaglig utdanning – Industrifagskolen 2024

Det er fylkeskommunene som er den regionale forvalter av driftsmidler til høyere yrkesfaglig utdanning. Tilskudd til studieplasser gjennom ordningen Industrifagskolen 2025 gis derfor som en øremerket tildeling til fylkeskommunene der fagskolene har kontoradresse. Fylkeskommunene skal utbetale tilskuddet til de aktuelle fagskolene for drift av tilbudene som inngår i tildelingen. Utbetalingen må gjøres så snart som mulig.

Den enkelte fagskole som mottar tilskudd til studieplasser innenfor ordningen Industrifagskolen 2025, mottar et eget tilskuddsbrev fra HK-dir der krav og vilkår fremgår. Fylkeskommunene der fagskolene har kontoradresse vil motta en kopi av dette tilskuddsbrevet.

Både fylkeskommunen og fagskolen skal rapportere på disse midlene på lik linje med øvrige driftsmidler.

2.4 Rapportering og evaluering av måloppnåelse

For å belyse måloppnåelse for det samlede tilskuddet, jf. punkt 2.1, skal direktoratet sammenstille og vurdere dataene som fylkeskommunene og fagskolene rapporterer til Database for statistikk i høyere utdanning – fagskolestatistikk (DBH-F). I vedlagte hefte *Orientering om tilskuddsordningen for driftsmidler til fagskoler i 2025* oppgis rapporteringskrav og frister for fylkeskommuner og fagskoler som mottar offentlig driftsstøtte.

Dataene som brukes for å vurdere måloppnåelse, vil blant annet være antall studenter og avlagte studiepoeng, antall fagskoler, størrelse på fagskolene, geografisk fordeling av fagskolene, utdanningstilbud og utdanningsform (heltids- og deltidsutdanninger).

På bakgrunn av rapportering fra fagskolene og fylkeskommunene vurderer direktoratet måloppnåelse for tilskuddsordningen i en årlig rapportering til Kunnskapsdepartementet. Der det er en negativ utvikling i produksjonen av studiepoeng over tid, eller på andre måter endrede forutsetninger for drift av høyere yrkesfaglig utdanning, vil direktoratet følge opp fylkeskommunen for å vurdere nødvendige tiltak.

3. Driftstilskudd til fagskoler i 2025

3.1 Budsjettvedtak kap. 240 post 60

Stortinget har bevilget totalt 1,6 mrd. kroner over kap. 240 post 60 til driftstilskudd til fagskoler i 2025. Tabell 1 viser fordeling av midler til den enkelte fylkeskommune⁴. Hefte *Orientering om tilskuddsordningen for driftsmidler til fagskoler i 2025* beskriver hvordan tilskuddet blir beregnet.

Tabell 1 Fordeling av driftstilskudd fra kap. 240 post 60 Tilskudd til fagskoler per fylkeskommune

Fylkeskommune	Driftsmidler til høyere yrkesfaglig utdanning – Tilskudd 2025	Tilskudd til nye Studieplasser med halvårseffekt høsten 2025	Tilskudd gjennom Industrifagskolen 2025 ⁵
Agder	89 881 000	2 208 913	
Akershus	41 319 000	808 740	22 339 000
Buskerud	83 835 000	2 149 472	
Finnmark	5 329 000	724 856	
Innlandet	130 753 000	3 777 426	4 450 000
Møre og Romsdal	59 262 000	1 345 819	
Nordland	42 255 000	1 098 566	1 602 000
Oslo	241 767 000	4 908 421	
Rogaland	138 624 000	4 461 294	7 387 000
Telemark	60 404 000	3 356 539	4 450 000
Troms	66 596 000	2 203 235	
Trøndelag	155 282 000	3 578 398	
Vestfold	84 655 000	2 925 135	
Vestland	201 725 000	4 340 346	12 994 000
Østfold	75 482 000	2 162 839	
Totalt	1 477 169 000	40 050 000	53 222 000

Tilskuddet til fylkeskommunene inkluderer tilskudd til fagskoler som også før 2018 fikk tilskudd over Kunnskapsdepartementets budsjett, tidligere kap. 276 post 72. Disse fagskolene er i en særstilling, blant annet fordi de fleste av dem er små og har et nasjonalt nedslagsfelt. Dette innebærer at fylkeskommunene ikke kan omprioritere tilskuddet som er knyttet til disse fagskolene, inkludert den resultatbaserte uttellingen. Tabell 4 i vedlagte orienteringshefte viser tilskudd som fylkeskommunene skal overføre til disse fagskolene.

⁴ 53 millioner kroner er øremerket ordningen industrifagskolen. Midler til nye studieplasser (40,1 mill. første halvårseffekt i 2025) er fordelt mellom fylkeskommunene i egen prosess og fordeling er presentert i tabell 1.

⁵ Totalen innebærer 52 871 000 kroner fra statsbudsjett 2025, i tillegg til 351 000 kroner som resultat av tilbakebetalte midler fra tidligere år.

3.2 Tilskudd til nye studieplasser 2025

Stortinget vedtok i statsbudsjett for 2025 midler til 900 nye studieplasser til ordningen driftsmidler til høyere yrkesfaglig utdanning. Studieplassene er foreslått som faste toårige studieplasser med full opptrapping, og midlene legges inn med halvårseffekt høsten 2025. Direktoratet fordeler studieplassmidlene til fylkeskommunene som en økning i den samlede rammen for tilskudd til drift av fagskoler. Det er opp til fylkeskommunene å avgjøre hvordan de fordelte studieplassmidlene skal tildeles videre den enkelte fagskole og utdanningstilbud.

For hver studieplass fylkeskommunen er blitt fordelt, kan det forventes en økning i den samlede studiepoengproduksjonen i fylket på antall 60-poengsenheter (SPE) to år etter at studieplassene er fordelt. Gjennom rapporteringene fra fylkeskommuner og fagskoler til DBH-F vil direktoratet kunne følge fordelingen av tilskudd til drift av høyere yrkesfaglig utdanning samt utviklinga i studiepoengproduksjon i offentlig finansierte utdanningstilbud.

Fylkeskommunene vil bli bedt om å rapportere på deres fordeling av de nye studieplassmidlene som gjøres i 2025 sammen med rapporteringen av økonomidata til DBH-F februar 2026. Mer informasjon om midler til nye studieplasser 2025 og påfølgende rapporteringskrav av midlene er videre omtalt i orienteringshefte for tilskudd til drift av fagskoler 2025 (gult hefte).

3.3 Midler via ordningen Industrifagskolen 2025

HK-dir lyste høsten 2024 ut studieplasser til korte og fleksible videreutdanningstilbud for industri og bygg innen høyere yrkesfaglig utdanning. Midlene tilsvarer 598 studieplasser à 60 studiepoeng i året.

I forbindelse med frontfagoppgjøret i august 2020 øremerket regjeringen midler til studieplasser tilknyttet «Industrifagskolen», og i frontfagoppgjøret 2024 ble det vedtatt at ordningen skulle styrkes. Tilskuddsordningen Industrifagskolen omfatter videreutdanningstilbud rettet mot fagarbeidere innen industrirelaterte fagområder som faller inn under frontfagene, samt byggfag.

Det overordnede målet for ordningen er at det tilbys fleksible, modulbaserte og relevante utdanningstilbud til ansatte i industri- og byggenæringen over en periode på tre år, f.o.m. 2025 t.o.m. 2027, forutsatt videre tildeling fra Stortinget.

Midlene som lyses ut tildeles som en treårig rammetildeling på driftsmidler til studieplasser. En studieplass defineres som 60 studiepoeng avlagt i løpet av ett år. En studieplass kan brukes til å finansiere flere studenter som hver avlegger mindre moduler med færre studiepoeng enn 60. Det vil for eksempel si at seks studenter som tok 10 studiepoeng hver, til sammen fyller en studieplass. Dette innebærer at for hver tildelt studieplass, forventes det at det produseres 60 studiepoeng i løpet

av et år. Med for eksempel et snitt på 10 studiepoeng per deltaker vil om lag 3600 personer kunne delta på etter- og videreutdanning per år gjennom midlene.

Studieplassene innenfor Industrifagskolen er øremerket korte videreutdanningstilbud som svarer på konkrete kompetansebehov innen industri og bygg.

3.4 Utbetaling

Fylkeskommunene får utbetalt tilskuddet i to rater årlig. Første utbetaling er i januar og andre utbetaling er i juli. Midler til nye studieplasser 2025 blir utbetalt i juli. Fylkeskommuner som eventuelt får utbetalt for mye midler, plikter straks å informere HK-dir om dette og tilbakebetale det overskytende beløpet, med mindre HK-dir aksepterer at feilen korrigeres ved senere tilskudd.

Midler til fagskoler som får tilskudd gjennom ordningen Industrifagskolen 2025 skal utbetales i sin helhet så snart som mulig etter at fylkeskommunene har fått utbetalt pengene.

3.5 Kontroll og oppfølging

Fylkeskommunene har ansvar for at fagskolene som mottar driftstilskudd, benytter tilskuddet i tråd med vilkårene for tilskuddet. Fylkeskommunene kan kreve driftstilskuddet tilbakebetalt fra fagskolene dersom det ikke benyttes i samsvar med vilkårene for tilskuddet.

HK-dir har ansvaret for å kontrollere at fylkeskommunene bruker midlene etter forutsetningene, jf. bevilgningsreglementet § 10 annet ledd.

NOKUT fører tilsyn med kvaliteten i høyere yrkesfaglig utdanning og avgjør når det skal iverksettes tilsyn, jf. § 1-3 i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning.

NOKUT har ansvar for økonomisk tilsyn med private fagskoler etter fagskoleloven § 31 og kontroll med private fagskolars bruk av driftstilskuddet etter fagskoleloven § 29. NOKUT fastsetter innhold og frister for økonomirapporteringen for private fagskoler. Se ellers Retningslinjer for tilskudd til drift av fagskoler, punkt 6.

HK-dir vil ha et særskilt ansvar for å følge opp måloppnåelse knyttet til den øremerkede tildelingen av studieplasser knyttet til ordningen Industrifagskolen 2025. Dersom det oppstår problemer med å gjennomføre deler av tilbudet som tildeles som øremerkede driftsmidler til ordningen Industrifagskolen 2025 må HK-dir orienteres. Dersom innvilgede videreutdanningstilbud ikke lar seg gjennomføre skal midlene i hovedsak tilbakebetales til

HK-dir slik at de kan omfordeles til andre relevante videreutdanningstilbud innenfor ordningen.

Riksrevisjonen kan også kontrollere at midlene blir brukt etter forutsetningene, etter lov om Riksrevisjonen § 12.

Statstilskudd kan avvikles og kreves helt eller delvis tilbakebetalt dersom det ikke benyttes i samsvar med forutsetningene.

4. Frister til fylkeskommunen for oppdraget

Dato	Oppgave
31. desember 2024	Frist for å sende svar på fagskolars søknad om tilskudd til drift av fagskoler
31. januar 2025	Frist for utbetaling til fagskoler som er tildelt midler til gjennomføring av utdanningstilbud våren 2025
20. februar 2025	Frist for å sende inn rapportering på tilskudd til fagskoler for 2024 til database for fagskolestatistikk (DBH-F)
15. september 2025	Frist for utbetaling til fagskoler som er tildelt midler til gjennomføring av utdanningstilbud høsten 2025
20. februar 2026	Frist for å sende inn rapportering på tilskudd til fagskoler for 2025 til database for fagskolestatistikk (DBH-F)

5. Avslutning

Vi ber om at fylkeskommunen orienterer aktuelle søkere av driftstilskudd til fagskoler om innholdet i dette brevet, og ønsker fylkeskommunen og fagskolene lykke til med arbeidet i 2025. Oppdragsbrev med vedlegg blir lagt ut på nettsidene til Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse.

Direktoratet ser frem til samarbeidet om høyere yrkesfaglig utdanning i 2025. Ta gjerne kontakt dersom dere har spørsmål.

Med vennlig hilsen
Else Kathrine Nesmoen
avdelingsleder

Andreas Ask
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedlegg:
Orientering om tilskuddsordningen for driftsmidler til fagskolene i 2025 etter vedtak i Stortinget

Mottaker:

ROGALAND FYLKESKommUNE
MØRE OG ROMSDAL FYLKESKommUNE
NORDLAND FYLKESKommUNE
OSLO KkommUNE, Oslo kommune - Osloskolen
TRØNDELAg FYLKESKommUNE
VESTLAND FYLKESKommUNE
AGDER FYLKESKommUNE
INNLANDET FYLKESKommUNE
TROMS FYLKESKommUNE
VESTFOLD FYLKESKommUNE
TELEMARK FYLKESKommUNE
ØSTFOLD FYLKESKommUNE
BUSKERUD FYLKESKommUNE
AKERSHUS FYLKESKommUNE
FINNMARK FYLKESKommUNE

Kopimottaker:

KUNNSKAPSDEPARTEMENTET
NASJONALT ORGAN FOR KVALITET I UTDANNINGEN NOKUT
RIKSREVISJONEN
Nasjonalt fagskoleråd